

# İÇİNDEKİLER

## (1.Cilt)

<b>I. OSMANLIDA ISLAHAT HAREKETLERİ</b>	<b>1</b>
1. Çöküş Dönemi	1
2. Çöküş Dönemindeki Islahat Hareketleri	2
3. Islahat Girişimleri	4
4. Tanzimat Fermanı	10
5. Islahat Fermanı	12
6. Kırım Savaşı'nın Etkileri	13
7. Paris Kongresi'nin Sonuçları	14
8. Abdülaziz Dönemi	14
9. Birinci Meşrutiyet	17
10. II. Abdülhamit Dönemi	17
<b>II. ATATÜRK'ÜN DOĞUŞU ve EĞİTİM DÖNEMİ</b>	<b>23</b>
1. Atatürk'ün Ailesi ve Çocukluğu	23
2. Harp Okulu Dönemi	32
3. Harp Akademisi Yılları	36
<b>III. ATATÜRK'ÜN SUBAYLIK DÖNEMİ</b>	<b>45</b>
1. Subaylığa Başlarken Ortaya Çıkan Aksilikler	45
2. Beşinci Ordu Günleri	47
a) Mustafa Kemal'in Şam'daki Hayatından Kesitler	49
b) İlk Örgüt Organizasyonu-Vatan ve Hürriyet Cemiyeti	50
3. Makedonya Günleri	55
4. İkinci Meşrutiyet	62
5. Meşrutiyetten Sonraki Gelişmeler	66
6. 31 Mart Ayaklanması	68
7. 31 Mart'tan Sonraki Gelişmeler	72
8. Trablusgarp Savunması	79
9. Balkan Savaşları (Ekim 1912 – Ağustos 1913)	87
a) Birinci Balkan Savaşı (8 Ekim 1912 – 14 Nisan 1913)	87
b) İkinci Balkan Savaşı (29 Haziran 1913 – 31 Temmuz 1913)	88
c) Balkan Savaşlarının Etkileri	89
10. Babıâli Baskını (23 Ocak 1913)	90
11. Balkan Savaşı ile 1. Dünya Savaşı Arası	96
12. Madam Corinne ile Tanışma	97
13. Sofya Günleri (20 Kasım 1913/25 Ocak 1915)	98
14. Ordunun Islahı İçin Gelen Alman Heyetleri	108

<b>IV. BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI</b>	<b>111</b>
1. Savaşın Nedenleri	111
2. Savaşın Başlaması	113
3. Mustafa Kemal Harbe Dâhil Oluyor	116
4. Sarıkamış Dramı (9 Aralık 1914 – 22 Aralık 1914)	121
5. Mustafa Kemal İstanbul'da	123
6. Kanal Macerası	124
a) Birinci Kanal Çıkarması	124
b) İkinci Kanal Seferi	126
7. Çanakkale Savaşı	126
a) Çanakkale'de Sular Isınıyor	127
b) 18 Mart Zaferi	128
c) Kara Muharebeleri	131
d) Boğazları Rusya'ya Bırakan Gizli Anlaşmalar	151
8. Çanakkale'den Doğu Cephesine (11 Aralık 1915 – 10 Mart 1916)	152
9. Ermeni Tehciri	156
10. Dünya Harbi Devam Ediyor	163
11. 1916 Yılında Cephelerin Durumu	169
a) Kafkas Cephesi	169
b) Hicaz ve Yemen Harekâtı	170
c) Irak Cephesi	170
d) Avrupa Cephesi	170
12. 1917 YILI OLAYLARI	171
a) 1917 Yılı'nın İlk Ayları	171
b) Rus İhtilali	173
c) Mustafa Kemal Paşa'nın 2. ve 7. Ordu Komutanlıkları	175
d) Topal İsmail Hakkı Paşa'nın Darbe Planı	186
e) Almanya Seyahati, Geleceğin Padişahı ile Yolculuk	189
13. 1918 Yılı Olayları	192
a) İstanbul Günleri	192
b) Viyana ve Karlsbad Günleri	194
c) 2 Ağustos – 31 Aralık 1918 Arası	199
d) Mondros Mütarekesi	207
e) Mütareke Sonrası İstanbul	211
<b>V. MİLLİ MÜCADELEYE DOĞRU</b>	<b>225</b>
1. 1919 Yılı İlk Aylarında Gelişen Olaylar	225
2. Samsun Görevinin Çıkışı	233
<b>VI. MİLLİ MÜCADELE DÖNEMİ</b>	<b>245</b>
1. Samsun'a Çıkış	245
2. Havza Günleri	250
3. Amasya Tamimi	260
4. Milli Mücadele Başlarken Genel Durumumuz	273
a) Ordumuzun Durumu	273
b) Düşünülen Kurtuluş Çareleri	273

5. Yunan İşgali Genişliyor ve Direniş Başlıyor	278
6. Kuvayimilliy'e'nin Doğuşu	283
a) Ödemiş'teki Durum (Kuvayimilliy'e'nin İlk Atağı)	284
b) Alaşehir'de İkinci Kuvayimilliy'e	286
c) Aydın'da Kuvayimilliy'e	286
d) Denizli'de Kuvayimilliy'e	287
e) Balıkesir Bölgesinde Kuvayimilliy'e	288
f) Bergama Baskını	289
g) Aydın Bölgesinde Hazırlıklar	291
h) Demirci Mehmet Efe	293
i) Çerkez Ethem	294
<b>VII. KONGRELER DÖNEMİ</b>	<b>299</b>
1. Erzurum'a Yolculuk	299
2. Mustafa Kemal Erzurum'da	309
3. Askerlikten Ayrılma Kararı	317
4. Kongreden Önceki Gelişmeler	320
a) Refet Bey'in 3. Kolordu Komutanlığını Bırakması	326
b) İşgallere Karşı Tepki: Kongreler	331
5. Erzurum Kongresi	333
6. Kongreden Sonraki Gelişmeler	347
a) Erzurum'daki Çalışmalar	349
b) İstanbul'daki Gelişmeler	351
c) Sivas Kongresi Hazırlıkları	353
d) Diğer Gelişmeler	355
7. Sivas'a Hareket	362
8. Türkiye'ye Gelen Amerikan Heyetleri	365
a) Amiral Bristol Heyeti	365
b) King-Crane Heyeti	365
c) General Harbord Heyeti	367
d) Yakın Doğu'da Amerikan Yardım Heyetleri	368
9. Sivas Kongresi Başlarken Ali Galip Olayı	368
10. Sivas Kongresi	377
11. Sivas Kongresi'nden Sonraki Gelişmeler	398
12. İstanbul'un Karşı Hareketi	402
13. Yeni Hükümetin Kurulması ve Mustafa Kemal'in İstekleri	411
14. Amasya Buluşması	425
15. İSYANLAR BAŞLIYOR	436
1919 Son Çeyreğinde Başlayan İsyancılar	436
16. Güney Cephesindeki İşgaller	443
17. Güneyde Kuvayimilliy'e'nin Kurulması	448
18. Sivas'taki Son Faaliyetler	453
a) Sivas'ta Yapılan Komutanlar Toplantısı	455
b) Milletvekillerine Verilen Talimat	458
c) Sait Molla'nın Mektupları	461
d) Yahya Kaptan Olayı	466

## İÇİNDEKİLER (2.Cilt)

<b>VIII. ANKARA DÖNEMİ</b>	<b>1</b>
1. Sivas'tan Ayrılış, Yolculuk ve Ankara'ya Varış	1
2. Bayburt'ta Yalancı Bir Peygamber	11
3. Harbiye Nazırı Cemal Paşa Komutanları Değiştirmek İstiyor	12
4. Mebusan Meclisi'nin Açılışı	23
5. Misakı Milli (Ulusal Ant)	25
6. İsmet Bey'in Ankara'ya İlk Gelişi	27
7. Akbaş Vak'ası ve Anzavur	31
8. Meclis'in Çalışmaya Başlamasından Sonra Heyeti Temsiliye'nin Durumu	35
9. Yeni Hükümet Kuruluyor Ve Sorunlar Devam Ediyor	41
10. İstanbul'un İşgali	45
11. Milletvekillerinin ve Aydınların Ankara'ya Gelişi	60
a) İsmet Bey'in Ankara'ya Gelişi	60
b) Fevzi Paşanın Zikzakları	61
c) Meclisten Önceki Gelişmeler	64
d) Basımla İlişkiler	64
e) Fetvalar Savaşı	66
<b>IX. TBMM HÜKÜMETİ DÖNEMİ</b>	<b>69</b>
1. TBMM'nin Açılışı	69
a) Açılış İçin Son Faaliyetler	69
b) Meclisin Açılmasından Evvelki Sıkıntılı Günler	71
c) 23 Nisan 1920 MECLİS AÇILIYOR	74
d) Hükümet Kurma Önerisi	77
e) İlk Hükümetin Kurulması	81
f) Rusya ile İlişkiler Başlıyor	84
g) Muvakkat İcra Encümeni Dönemindeki Gelişmeler	85
h) Yabancı Basının Ankara'ya İlgisi	87
i) TBMM Hükümeti Dönemi Başlıyor	89
2. İsyandar Devam Ediyor	95
3. Fransızlarla Yapılan İlk Anlaşma	105
4. Yeniden Başlayan Yunan Saldırısı	106
5. Büyük Millet Meclisi Ordusu	111
6. Denizli Felaketi	112
7. Nurettin Paşa'nın Ara Buluculuğu	117
8. Batı Cephesindeki Gelişmeler	119
9. Mecliste Oluşan Komünist Gruplar	120

a) Yeşil Ordu	120
b) Gizli Komünist Partisi	126
c) Halk İştirakiyun Partisi	127
d) Türkiye (Resmi) Komünist Partisi	127
10. Trakya'da Milli Mücadele	130
11. BARIŞ ÇABALARI VE SEVR	132
12. Yeni İsyenlar	137
13. Celalettin Arif Bey'in Oyunları	138
14. İstiklal Mahkemeleri	140
15. Mustafa Kemal'in Halkçılık Programı	143
16. Gediz Saldırısı	144
17. Rus Yardımları	149
18. Meclis'te Ethem Taraftarları ve Nazım Bey	157
19. Yeni Ordu İçin Alınan Kararlar	157
20. Bilecik Buluşması	159
21. İsmet Bey'in Batı Cephesi Komutanlığı	161
22. Demirci Efe'nin Tasfiyesi	163
23. Çerkez Ethem'in Sonu	167
<b>X. KURTULUŞ SAVAŞI BAŞLIYOR (1921 Yılı)</b>	<b>181</b>
1. Birinci İnönü Muharebesi (9-11 Ocak 1921)	181
2. Teşkilatı Esasiye Kanunu (Anayasa)	182
3. 1921 Yılındaki Gelişmeler ve Londra Konferansı	187
4. Moskova Antlaşması	191
5. İkinci İnönü Muharebesi (23 Mart – 1 Nisan 1921)	194
6. Savaşın Sonraki Durum	199
7. Bir Yılın Bilançosu (23 Nisan 1920-23 Nisan 1921)	202
8. Kütahya-Eskişehir Muharebeleri	209
9. Mustafa Kemal'in Ordunun Başına Geçmesi İsteniyor	216
10. Başkomutanlığa Yapılan İtirazlar ve Başkomutanlık Yasası	217
11. SAKARYA MEYDAN SAVAŞI	220
12. Sakarya Savaşı'ndan Sonraki Gelişmeler	223
13. Sakarya Savaşı'nda Ankara	225
14. Sakarya Savaşı'nın Bilançosu	226
15. Meclis'te Oluşan Siyasi Gruplar	228
16. Ankara Antlaşması	231
17. Güney Cephesine Barış Geliyor	236
18. Talat, Enver ve Cemal Paşaların Mustafa Kemal'e Mektupları	236
19. Lenin, Mustafa Kemal'i Anlatıyor	240
20. Türkiye'nin Kötü (Makûs) Talihi Değişiyor	241
21. Rauf Bey'in Dönüşü	242
22. İkinci Grup Kuruluyor	245
23. Ordunun Hazırlanması	247
24. Barış Teklifi	251
25. Başkomutanlık Süresinin Uzatılmasında Çıkan Sorunlar	256
26. Ruslarla Aramızda Çıkan Yeni Bir Sorun	261

27. Taarruzdan Evvelki Siyaset Oyunları	262
28. Taarruz İçin Son Hazırlıklar	265
29. BÜYÜK TAARRUZ	267
A- Atatürk'ün Kaleminden Büyük Taarruz	267
a) Saldırı Kararı	267
b) Saldırı Planının Temeli	268
c) Saldırıya Hazırlık Emri	269
d) Başkomutanlık Savaşı	271
B- İsmet Paşa'nın Kaleminden Büyük Taarruz	272
a) Taarruz Başlıyor	272
b) 30 Ağustos Meydan Savaşı	274
c) Şimdi Uşak'tayız	277
d) Bütün Düşman Kuvvetlerini Çıkarmaya Çalışıyoruz	279
<b>XI. BARIŞA DOĞRU</b>	<b>281</b>
1. Büyük Zaferin Yankıları	281
2. Falih Rıfkı Atay'dan Zafer Yorumları	282
a) 30 Ağustos'un İstanbul'dan Takibi	283
b) İzmir'e Hareket	285
c) Gazetecilerin İzmir İzlenimleri	287
3. Barışa İlk Adım	290
a) Mudanya Konferansı	292
b) Diğer Gelişmeler	296
c) Barış Konferansına Göndereceğimiz Delegeler	298
d) Lozan Barış Konferansı'na Davet	299
4. Saltanatın Kaldırılması	303
a) Meclis'teki Müzakereler	305
b) Osmanlı Saltanatının Sonu	306
c) Saltanatın Kaldırılmasından Sonraki Gelişmeler	306
d) Vahdettin'in Kaçışı	308
5. Yeni Halifenin Seçimi	309
6. Meclis'te Muhaliflerin Oyunları	312
7. Zübeyde Hanım'ın Son Günleri	313
a) Fikriye Hanım	314
b) Latife Hanım	327
8. Mustafa Kemal, Evlenmeye Karar Verir	332
a) Nikâha Doğru	333
b) Zübeyde Hanım'ın, Latife Hanım Hakkındaki Görüşü	334
9. Zaferden Sonraki Gelişmeler	335
10. Lozan Konferansı (Birinci Devre: 20 Kasım 1922-4 Şubat 1923)	339
a) Konferans Açılıyor	341
b) Önce Sınırlar Konuşuluyor	342
c) Azınlıklar Meselesi	343
d) Kapitülasyonlar Meselesi	344
e) Mali Meseleler	345
f) Musul Meselesi	346

11. Evliliğin İlk Günleri	347
12. İzmir İktisat Kongresi (17 Şubat-4 Mart 1923)	349
13. Lozan Konferansı'nın Kesilmesinden Sonra Ankara	353
14. Ali Şükrü Bey'in Öldürülmesi	355
15. Yeni Bir Seçime Doğru	358
a) Mustafa Kemal'in Meclis Hakkındaki Tereddütleri	360
b) İlk Meclis'in Son Toplantısı	362
16. Lozan Konferansı'nın İkinci Devresi (23 Nisan-24 Temmuz 1923)	363
a) Yine Trakya Hududu	363
b) Adakale ve Meis Adasında Israr Ettik	364
c) Patrikhane Meselesi	364
d) Tekrar Kapitülasyonlar	365
e) Genel Af Beyannamesi	366
f) Yabancı Şirketler ve Kuponlar	366
g) Konferans Sonuçlanıyor	367
h) Antlaşmanın İmzalanmasındaki Sıkıntılar	368

## İÇİNDEKİLER (3.Cilt)

<b>XII. CUMHURİYETE DOĞRU</b>	<b>1</b>
1. Seçimlerin Sonucu ve Yeni Meclis	3
2. Ankara Başkent Oluyor	7
3. Muhalif Grubun Belirmesi	9
a) Saflar Oluşuyor	10
b) Ankara Cephesinde Neler Oluyor?	12
4. CUMHURİYET'İN İLANI	13
a) Cumhuriyet Yönetimi İçin Teklif Hazırlanması ve Teklifin Kabulü	13
b) Cumhurbaşkanı Seçimi	14
c) Cumhuriyetin İlk Hükümeti	15
d) Cumhuriyet'e İstanbul'un Tepkisi	16
e) Rauf Bey'in ve Yandaşlarının Tepkisi	18
<b>XIII. CUMHURİYETTEN SONRAKİ GELİŞMELER</b>	<b>23</b>
1. İsmet Paşa ile Rauf Bey'in Söz Düellosu	23
2. Mustafa Kemal'in Geçirdiği Kalp Krizi	28
3. Hilafet Meselesi	32
a) Gazi'nin Gazetecilerle Toplantısı	35
b) İzmir'deki Harp Oyunları	36
c) Bir Suikast İhbarı	36
4. Reformlar Başlıyor	37
a) 3 Mart 1924 Tarihinde Kabul Edilen Devrim Yasaları	37
b) Bundan Sonraki Gelişmeler	39
5. Mübadele Sorunları	42
6. Yeni Anayasa	44
7. Musul Sorunu	46
8. Fikriye Hanım'ın Dramı	50
9. Patrikhane Meselesi	52
10. Karmaşık Bir Seyahat (29 Ağustos-18 Ekim 1924)	54
11. Kumandanlar Sorunu	60
12. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın Kurulması	63
13. Yeni Bir Seyahat	66
14. Doğu'da İsyân	68
a) Nasturilerin (Nesturiler) Ayaklanması	68
b) Şeyh Sait İsyanı (13 Şubat-31 Mayıs 1925)	69
15. Terakkiperver Cumhuriyet Partisi'nin Kapatılması	72
16. Mustafa Kemal'in Boşanması	74

17. Şapka Devrimi	78
18. Yeni Bir Gezi	84
19. Tekke ve Zaviyelerin Kapatılması	86
20. Hukuk Reformu	87
a) Türk Medeni Kanunu	87
b) Diğer Hukuk Kanunları	88
21. Yeni Bir Seyahat ve Suikast Girişimi	88
22. İzmir Suikastı	91
1927 YILI	102
23. İlk Yarıyıldaki Gelişmeler	102
a) Gazi'nin Heykelleri	102
b) İstiklal Mahkemeleri'nin Son Bulması	103
c) Türk Ocakları	106
d) Diğer Gelişmeler	108
e) Mustafa Kemal'in İstanbul'la Barışması	109
24. Yeni Bir Seçim, Yeni Hükümet	111
25. Büyük Nutuk	113
26. Mustafa Kemal ve Diktatörlük	116

#### **XIV. ATATÜRK'ÜN SON ON YILI (1928-1938) 119**

1928 Yılı	119
1. Anayasanın Laikleştirilmesi	119
2. Afgan Kralı Amanullah Han'ın Ziyareti	121
3. Cumhurbaşkanı'nın Yeni Bir Gezisi (4 Haziran-21 Eylül 1928)	122
4. Harf Devrimi	123
1929 Yılı	129
5. 1929 Yılı İlk Yarısındaki Bazı Gelişmeler	129
6. 1929 Yılı İkinci Yarısındaki Gelişmeler	130
a) Cumhurbaşkanı'nın İstanbul Seyahati (5 Ağustos-30 Eylül 1929)	130
b) Bu Dönemdeki Gelişmeler	131
c) 1929 Ekonomik Krizinin Etkisi	132
d) Demiryolu Politikamız	134
7. 1930 Yılı	135
a) Kadın Hakları	135
b) Yeni Bir Seyahati	137
c) Ağrı Dağı İsyanı	137
d) Serbest Fırka	138
e) Venizelos'un Türkiye Ziyareti	146
f) Yeni Bir Seyahat	147
g) Menemen Olayı (Kubilay'ın Şahadeti)	149
8. 1931 Yılı	151
a) Yeni Bir Seyahat (25 Ocak-3 Mart 1931)	151
b) Yeni Bir Seçim	152
c) CHP'nin Büyük Kongresi	154
d) Kral Faysal'ın Türkiye Ziyareti	155
e) Cumhurbaşkanı'nın İstanbul Seyahati (20 Temmuz-26 Eylül)	155

f) Diğer Olaylar	156
9. 1932 Yılı	157
a) Yeni bir İstanbul Seyahati (11 Ocak – 4 Mart)	157
b) Halkevleri	158
c) İsmet Paşa'nın Rusya Seyahati (24 Nisan-10 Mayıs 1932)	159
d) Eğitim Reformu	161
- İstanbul Üniversitesi	161
- Ankara Üniversitesi	163
- Köy Enstitülerinden Önceki Arayışlar	163
10. Atatürk'ün Özerk Kurumları	166
a) Türk Tarih Kurumu	166
b) Türk Dil Kurumu	167
c) Güneş-Dil Teorisi	171
11. 1933 Yılı	173
a) Yılın İlk Seyahati	173
b) Yılın İkinci Seyahati	176
c) Cumhuriyet'in 10. Yıldönümü	178
12. Yurtta Sulh-Cihanda Sulh	180
a) Mustafa Kemal'in Barışçı Tutumu	180
b) Balkan Birliği	182
c) Doğu Ülkeleri İle İlişkiler	183
13. 1934 Yılı	185
a) Yılın İlk Seyahati	185
b) İkinci Seyahat	185
c) Üçüncü Seyahat	185
d) İran Şahı'nın Ziyareti	186
e) Soyadı Kanunu ve ATATÜRK	187
f) Sanayileşme Faaliyetleri (İlk 5 Yıllık Kalkınma Planı)	189
g) Kadınlara Seçme ve Seçilme Hakkı	193
14. 1935 Yılı	194
a) Yeni Bir Seyahat	194
b) Yeni Bir Hükümet	195
c) Yeni Seyahatler ve Yeni Gelişmeler	196
d) Ankara'nın İmar Planı	199
15. 1936 Yılı	201
a) Atatürk'ün Seyahatleri	201
b) Montreux (Montrö) Sözleşmesi (20 Temmuz 1936)	203
c) Atatürk'ün 1936'da Dördüncü Seyahati (2 Ağustos-7 Ekim 1936)	204
d) İngiliz Kralı VIII. Edward'ın Ziyareti	205
e) 1936 Yılındaki Diğer Gelişmeler	206
16. 1937 Yılı	207
a) Hatay Sorunu	207
b) Diğer Bazı Gelişmeler	213
17. Kürt İsyanları	215
a) Dersim İsyanının Evveli ve Nedenleri	215
b) Cumhuriyet Dönemi	216

Şeyh Sait Olayı (13 Şubat-31 Mayıs 1925)	216
1926 Koç Uşağı Tedibi	216
1930 Pülümür Harekâtı	217
1933 Sin Baskını	217
c) 1937 Olayları	219
d) 1938 Olayları ve 3. Ordu Harekâtı	222
e) Dersim Olaylarının Sonuçları	224
18. Atatürk, İnönü ile Yollarını Ayırıyor	225
19. İnönü'nün Ayrılmasından Sonraki Gelişmeler	231
20. Atatürk'ün Son Yılı: 1938	234
a) Atatürk'ün Genel Sağlık Durumu ve Son Hastalığı	237
b) Siroz Teşhisi	239
c) Vasiyetnamenin Hazırlanması	257
d) 4 Yıllık Planın Takdimi ve Sona Doğru Gidiş ve Son	260
21. Atatürk'ün Ölümünden Sonra Yapılan İşlemler	270
22. İkinci Cumhurbaşkanı'nın Seçilmesi	271

#### **XV. ATATÜRK'ÜN SÖYLEDİKLERİ VE**

##### **ONUN HAKKINDA SÖYLENENLER**

1. ATATÜRK'ÜN SÖYLEVLERİNDEN ÖRNEKLER	275
2. ATATÜRK İÇİN NE DEDİLER?	281

#### **XVI. KEMALİZM (ATATÜRKÇÜLÜK)**

a) Şevket Süreyya Aydemir'e Göre Atatürkçülük	286
b) Şerafettin Turan'dan Kemalizm Alıntıları	287
c) Toktamış Ateş'e Göre Atatürkçülük	289
d) Falih Rıfkı Atay'dan Atatürkçülük	290

#### **ATATÜRK HAKKINDA SON SÖZ**

##### **KAYNAKÇA**

<b>295</b>
<b>303</b>